

Danilo Dangubić, osnivač studija DDA: Arhitektura je samo bolja ili lošija scenografija za duh jednog grada

[Biznews](#)

-

29/12/2022

Foto promo

Osvojili ste godišnju nagradu „Aleksij Brkić“ za najuspelije realizovano delo u protekloj godini u Srbiji od strane žirija Udruženja arhitekata Srbije. Šta za vas ali i za druge mlade arhitekte koje okuplja vaš studio ona znači i šta vas je izdvojilo?

Nagrada Aleksij Brkić ima posebnu težinu u činjenici da je dodeljuju kolege, arhitekte. Biti prepoznat među kolegama je posebna čast. Za mene i ceo tim koji je radio na realizaciji projekta ova nagrada je potvrda da se inovativnost i istrajnost u arhitektonskom dizajnu prepoznaje.

Objekt Central odlikuje jedinstven sistem gradnje od prefabrikovanih, betonskih, teraco elemenata. Da bismo realizovali modularni sistem gradnje, fasade, neophodno je bilo dizajnirati čitav sistem pre fabrikacije kao i dizajn recepture betonske mase od koje je fasada izgrađena. Volumetrija objekta odgovara na neophodnost tranzicije niza od susednog zaštićenog objekta manjeg gabarita ka znatno većem gabaritu koji je planom definisan. Njegova postavka u urbanom kontekstu uzima za specifičnost mikrosituaciju tako da otvara krutu strukturu gradskog bloka, povezuje njegovu unutrašnjost sa ulicom vršeći tako njegovo provetravanje, propuštajući sunce tamo gde je zaklonjeno severnim fasadama.

Arhitektura Beograda se menja i menja se izgled grada. Bilo je dosta kritika, ali sigurno i dobro urađenih stvari. A kako vi vidite ove promene, da li je duh grada narušen?

Duh grada ipak čine ljudi i način na koji oni žive u njemu. Kako se kreću kroz grad, kako koriste javne prostore, dnevni rituali i ciklusi koji definišu puls grada, to je ono što čini jedinstvenim duhom nekog grada. Arhitektura može biti samo bolja ili lošija scenografija za to što nazivamo duhom grada. Postoje besprekorno izgrađeni gradovi bez posebnog duha, tako da ne bih davao prenaplašeni kredit arhitekturi za stvaranje duha grada.

Mislim da se mi menjamo, samim tim i Beograd se menja. Možda nam se i ne dopada kako se menjamo, ali je svakako lakše to nezadovoljstvo projektovati na grad. Kovid nas je naveo da drugačije vrednujemo pristupačnost otvorenog prostora i zelenila. Digitalizacija i komunikacije su nam omogućili da svako mesto u gradu može biti mesto odakle radimo. Mi smo sve te promene brzo usvojili, a gradovi nemaju kapacitet za tako brze promene i transformacije. Arhitektura i urbanizam su izuzetno spori u stvaranju. To je ujedno problem sa kojim arhitektonska profesija mora da se suoči.

Koliko ima „kliše“ a koliko inovativnosti i prostora za mlade arhitekthe?

Klišee dođe kao plišana fraza naspram „preseta“ koji sublimira modus operandi savremenog života. Preset je tihi ubica inovativnosti, jer beskrajnu količinu opcija svodi na šest, dvanaest ili dvadeset i četiri, lišavajući nas mogućnosti za istraživanje. Instaliranjem ovog standarda kreativnost je svedena na nivo odabira ponuđenih opcija a inovativnost gotovo istisnuta iz arhitektonske profesije. Upravo je ta činjenica proizvela krizu struke jer nije u stanju da proizvede novu vrednost već mahom samo replikaciju neke od već viđenih, ponuđenih opcija.

Prostora za inovativnost ima napretek, kao i šanse za mlade arhitekthe. Pitanje je koliko ima spremnosti da se preuzme rizik i odgovornost za proces koji je zahteva inovativnost u arhitekturi.

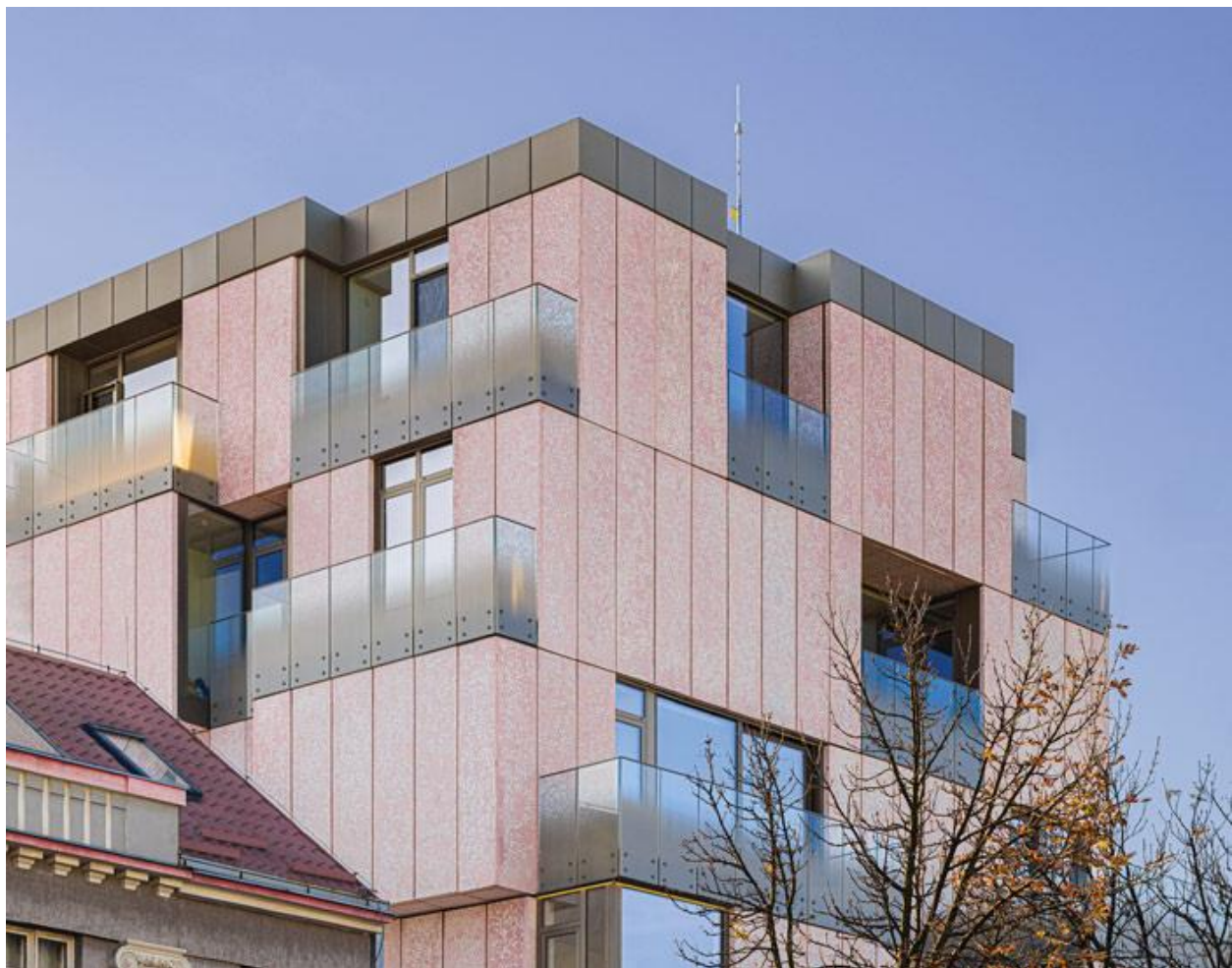

Foto promo

U Beogradu ali i u drugim gradovima se mnogo gradi, ali čini se da i dalje nema dovoljno stambenog prostora a da je potražnja velika. Kako vidite ovaj problem i kako bi trebalo iz arhitektonskog ugla da se rešava u budućnosti?

Problem nedostatka stambenog, komercijalnog prostora je posledica višegodišnje smanjene građevinske aktivnosti, koja je prethodila periodu u kojem se nalazimo. Gotovo od kraja 80-ih godina prošlog veka, graditeljstvo u Srbiji nije proizvodilo adekvatnu količinu prostora koja je trebalo da prati rast i razvoj. Sa druge strane, potrebe i zahtevi koji postoje u savremenom stanovanju i poslovanju čine mnoge postojeće prostore neadekvatnim, te je prostor za novogradnju i te kako veliki.

Danas kada se briše granica između prostora u kojem živimo i u kojem radimo, konvencionalno znanje o graditeljstvu nije dovoljno. Upravo je arhitektura ta koja ima kapacitet da ponudi inovativna rešenja uvažavajući sadašnje potrebe i uključujući sve ono što budućnost donosi. Jedinstvenim arhitektonskim promišljanjem objekta ma koje namene i funkcije tom objektu se daje funkcionalna dugovečnost. I ovde ne govorim o pukom stilu i estetici na koje se arhitektura najčešće svodi.

Vaš projekat „Samoodrživi grad“ je prepoznat u međunarodnim okvirima. Kako Beograd može da bude „samoodrživ“ i kakva rešenja ste ponudili?

Prošle godine u ovo vreme u Seulu, na Bijenalu arhitekture i urbanizma predstavljena je naša studija razvoja novih objekata koji bi trebalo da povežu buduću podzemnu infrastrukturu Beograda sa postojećom urbanom matricom na površini. Gradovi treba da oslobode sve više prostora za život i zelenilo; suočavaju se sa zagađenjem i pretrpani su automobilima i infrastrukturom koja to podržava. Beograd se ne razlikuje po ovim problemima od drugih metropola, što čini naš projekat u svom konceptu univerzalnim. Oslobađajući prostore u gradu za parkove i trgove, pešačke i biciklističke staze, projekat smešta mnoge sadržaje ‘pod zemlju’ i kroz njih ostvaruje vertikalnu komunikaciju sa infrastrukturom pod zemljom, sa budućim saobraćajnim tunelima i metroom. Ovaj projekat je deo našeg proaktivnog odnosa prema problematici grada u kome živimo. Ponudili smo set rešenja umesto kritike postojećeg. Projekat je prepoznat u svetu i odabran da bude izložen na ovoj velikoj svetskoj manifestaciji.

Kakav odgovor ste ponudili za aktuelni problem saobraćaja koji Beograd ima?

Mi smo se bavili pešačkim i biciklističkim saobraćajem koji se odvija između i kao veza kolskog i šinskog saobraćaja u gradu. Ta kontinualna tranzicija iz jednog u drugi saobraćajni oblik čini grad funkcionalnim, na mestima gde se normalno dešavaju saobraćajni čvorovi i gužve mi smo predvideli niz programskih sadržaja, pa tako u jednom od rešenja podzemna garaža ka površini postepeno prelazi u prostor za odlaganje namirnica a zatim i u natkrivenu pijacu, čiji krov postaje zatalasani trg. I sve to na mestu danas zagušene raskrsnice gde svi traže parking mesto više.

Koji objekti nedostaju Beogradu i šta bi po vašem mišljenju trebalo da budu prioriteti u izgradnji i arhitekturi grada?

Ako bismo govorili o tipologiji objekata koja nedostaje Beogradu, to su svakako kulturni objekti. Njih gotovo da nikada ne možete imati dovoljno. Muzeji, galerije, koncertne i plesne dvorane, biblioteke novog doba, nedostaju nam u desetinama. Nedostatak objekata kulture prirodno je nadomešten ugostiteljskim objektima, a složićete se da njih ima zaista mnogo. Potreba ljudi da

budu zajedno, da komuniciraju i uživaju u muzici i plesu uvek će naći prostor za svoju manifestaciju. Setite se samo koncerta Filharmonije na otvorenom koji je nedvosmisleno pokazao koliko ljudi voli i želi da sluša koncertno izvođenje klasične muzike. Možda je baš taj koncert dao značajan doprinos da u skoroj budućnosti Beograd dobije zgradu Filharmonije. Nadam se da se trend izgradnje objekata kulture neće zaustaviti na zgradi Filharmonije.